

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Päättöarviointi ja päättöarvosanan muodostaminen

Tässä esityksessä

- Keskeiset täsmennykset
- Päätösarvosanan muodostaminen ja päätösarvioinnin ajankohta
- Taide- ja taitoaineiden arviointi sekä valinnaisaineiden arviointi päätösarvioinnissa
- Muutamia huomioita päätösarviointiin
- Päätösarvosanan korottaminen sekä arvioinnin uusiminen ja oikaisu
- Katsaus päätösarvioinnin uudistettuihin kriteereihin

Keskeiset täsmennykset

- Formatiivisen ja summatiivisen arvioinnin tehtäviä on tarkennettu.
- Oppilaan itsearvioinnin ja vertaispalautteen periaatteita on täsmennetty.
- Arviointiin liittyvän dokumentoinnin velvoitteita on selkiytetty.
- Päättöarvioinnin toteuttamisen ja päättöarvosanan muodostamisen linjaukset on selkiytetty.
- Todistusmerkintöjä on täsmennetty.
- Suuri osa kansallisista linjauksista on siirretty paikalliseen opetussuunnitelmaan sellaisenaan noudatettaviksi.
- Numeroarviointia on aikaistettu siten, että se aloitetaan kaikkien opetuksen järjestäjien kouluissa neljännellä vuosiluokalla.

Päätöarvosanan muodostaminen ja päättöarvioinnin ajankohta

Päätötarvointi

- Päätötodistus annetaan perusopetuksen päättyessä oppilaalle, joka on saavuttanut perusopetuksen koko oppimäärän tavoitteet vähintään arvosanan 5 edellyttämän osaamisen mukaisesti
- Päätötarvointi tehdään vuosiluokkien 7–9 aikana osoitetun osaamisen perusteella
 - suhteessa oppiaineen oppimäärän tavoitteisiin
 - käyttäen opetussuunnitelman perusteissa määriteltyjä päätötarvionnin kriteereitä

**Päätösarviointi on
summatiivista arviointia!**

Avoimuus, yhteistyö,
osallisuus

Yhdenvertaista

Monipuolista

Suunnitelmallista,
johdonmukaista

Oppilaan
ikäkausi ja
edellytykset

Perustuu
tavoitteisiin ja
kriteereihin

Päätösarviointi on summatiivinen arviointi

- Palvelee arvosanojen, sanallisen arvioinnin antamista
- Toteavaa
- Kokoavaa
- Suuntautuu menneisyyteen, nykyhetkeen
- Summatiivisen arvioinnin tekee oppilasta opettanut **opettaja**, tai jos opettajia on useita, **opettajat yhdessä**.
- Summatiiviseen arviointiin vaikuttavien **näyttöjen arviointi tulee dokumentoida**.

Päätöarvosanan muodostaminen

- Päätöarvosanan muodostamisessa otetaan huomioon kaikki perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa määriteltyt oppiaineen oppimäärän tavoitteet ja niihin liittyvät päätöarvioinnin kriteerit riippumatta siitä, mille vuosiluokalle 7, 8 tai 9 yksittäinen tavoite on asetettu paikallisessa opetussuunnitelmassa.
- Niiden oppiaineiden tavoitteiden, joiden osalta osaaminen on osoitettu vuosiluokilla 7 ja 8, arviointi otetaan huomioon päätöarviointia tehtäessä.
- Näihin tavoitteisiin perustuva osaamisen taso tulee arvioida käyttäen päätöarvioinnin kriteereitä.

Päätöarvosanan muodostaminen

Muista arvioinnin yleiset periaatteet (uudistettu luku 6)!

- Päätöarvosana on oppiaineen oppimäärän tavoitteiden ja kriteerien perusteella muodostettu **kokonaisarviointi**.
- Kompensaatioperiaate on kuvattu kriteeritaulukoita edeltävässä tekstissä: Paremman osaamisen tason saavuttaminen jonkin tavoitteen osalta voi **kompensoida hylätyn tai heikomman suoriutumisen jonkin muun tavoitteen osalta**.
- Kaikki opetuksen tavoitteet ovat yhtä tärkeitä, mutta tavoitteet ovat laajuudeltaan erilaisia. Osa tavoitteista on kumuloituvia prosessi- tai taitotavoitteita, osa taas selkeästi tiettyyn sisältöön viittaavia.
- Opetuksen tavoitteet on vuosiluokkaistettu paikallisesti: osaa tavoitteista käsitellään kaikilla vuosiluokilla, osaa ehkä vain yhdellä vuosiluokalla riippuen oppiaineesta.
- Päätöarvioinnissa työskentelyn arviointi sisältyy oppiaineen arvosanaan.

Laaja-alainen osaaminen ja työskentely

- **Laaja-alaisen osaamisen tavoitteiden saavuttamista ei arvioida oppiaineista erillisinä.** Kun opettaja toteuttaa arvioinnin oppiaineen tavoitteiden ja kriteerien mukaisesti, tulevat myös laaja-alaisen osaamisen tavoitealueet arvioiduksi.
- Työskentelyn arviointi on osa oppiaineen arviointia. **Työskentelyä ei siis arvioida oppiaineista erillisinä.** Kun opettaja toteuttaa arvioinnin oppiaineiden tavoitteiden ja kriteerien mukaisesti, tulee myös työskentely arvioiduksi.

Huomioi formatiivinen arviointi!

Sanoittaminen!

Esimerkkejä maantiedon osaamisen kuvauksista työskentelyn näkökulmasta

T9: Oppilas osallistuu kenttätutkimuksiin itsenäisesti ohjeen mukaan. (A7)

T10: Oppilas osaa toimia ohjatusti osana ryhmää. (A5)

T11: Oppilas vertailee ja arvioi eri osallistumisen ja vaikuttamisen tapoja lähiympäristöön, globaaleihin ilmiöihin ja alueellisiin kehityskysymyksiin. (A9)

T11: Oppilas osaa suunnitella keinoja lähiympäristön vaalimiseen ja toteuttaa niistä jonkin. (A9)

T10: Oppilas kuuntelee toisten näkemyksiä ja esittää omia näkemyksiään maantieteellisistä asioista. (A7)

Esimerkkejä käsityön osaamisen kuvauksista työskentelyn näkökulmasta

Osaamisen kuvauksia
päättöarvioinnin
kriteeritaulukosta (OPH-
5042-2020)

T1: Oppilas suunnittelee työtään annettujen ohjeiden mukaan. (A7)

T2: Oppilas asettaa opettajan avulla konkreettisen työskentelyyn liittyvän oppimisen tavoitteen. (A5)

T6: Oppilas osaa käyttää käsityöprosessin suunnittelussa, valmistamisessa ja dokumentoinnissa sekä yhteisöllisen tiedon tuottamisessa tieto- ja viestintäteknologiaa. (A8)

T5: Oppilas arvioi ja ennakoii työskentelyn vaaroja ja riskejä osana käsityöprosessia. (A9)

T3: Oppilas osallistuu molempien käsityön työtapojen opetukseen.

Oppilas käyttää erilaisia työvälineitä ja materiaaleja tarvittaessa konkreettisesti ohjattuna. (A5)

Päättöarvosanan muodostaminen

- **Päättöarvosana muodostetaan**, kun oppiaineen oppimäärän opetus päättyy. Mikäli oppiaineen päättöarviointi ajoittuu vuosiluokille 7 tai 8, kyseinen **päättöarvosana kirjataan** lukuvuositodistukseen tai mahdollisesti annettavaan välitodistukseen.
- Nämä arvosanat siirretään **9. vuosiluokan keväällä annettavaan päättötodistukseen**. Päättötodistukseen merkitään myös opintojen laajuus vuosiluokilla 7–9 vuosiviikkotunteina.

Esimerkki päättöarvosanan muodostamisesta:

Historian opetus päättyy 8. vuosiluokan kevääseen

- Jos historian oppimäärän opiskelu päättyy oppilaalla 8. vuosiluokan kevääseen, päättöarvosanan muodostaminen perustuu oppilaan osoittaman osaamisen tasoon suhteessa oppiaineen oppimäärän tavoitteisiin ja päättöarvioinnin kriteereihin. Lukuvuositodistukseen merkitään tällöin historian oppimäärän päättöarvosana ja kyseisen vuosiluokan vuosiviikkotunnit.
- Päättötodistus annetaan 9. vuosiluokan keväällä, johon tämä arvosana siirtyy. Päättötodistukseen merkitään myös opintojen laajuus vuosiluokilla 7–9 vuosiviikkotunteina.

**MUUTAMA ESIMERKKI TULOSTEESTA! (ei todistuksesta),
muitakin ratkaisuja on jaksomuotoisessa järjestelmässä:**

☐ Toinen kotimainen kieli			
☐ Ruotsin kieli, B1-oppimäärä	10	5	
Rub1-01 Ruotsin kieli, B1	10	1	28.11.2018
Rub1-02 Ruotsin kieli, B1	10	1	01.06.2019
RUB1_7LV Ruotsin kieli, B1	10		01.06.2019
Rub1-03 Ruotsin kieli, B1	10	1	03.02.2020
Rub1-04 Ruotsin kieli, B1	10	1	30.05.2020
RUB1_8LV Ruotsin kieli, B1	10		30.05.2020
☐ Rub1-05 Ruotsin kieli, B1	10	1	05.10.2020
Lisätietoja: Päättö: 10			
☐ Historia			
Hi-01 Historia	9	4	
Hi-02 Historia	10	1	01.06.2019
Hi-02 Historia	9	1	01.06.2019
HI_7LV Historia	10		01.06.2019
Hi-03 Historia	9	1	30.09.2019
Hi-04 Historia	9	1	30.05.2020
HI_8LV Historia	9		30.05.2020

**Voidaan
hyödyntää
lisätietokenttää**

**Päättöarvosana ja
opintojen laajuus**

**Päättöarvosana
muodostettu 1.
jakson jälkeen,
kun oppiaineen
oppimäärän
opetus päättynyt.**

**Päättöarvosana ja
opintojen laajuus**

**Päättöarvosana
muodostettu 8.
vuosiluokan
jälkeen, kun
oppiaineen
oppimäärän
opetus päättynyt.**

**Historian 8 vuosiluokan arvosana
siirtyy päättöarvosanaksi**

Päättöarvosanat
muodostettu 4. jakson
jälkeen

pe 16.4.2021	pe 16.4.2021	Biologian päättöarvosana : Bi-03.C Bi-03 : Biologia		10	
to 15.4.2021	ma 12.4.2021	Fy-03.C2 Fy-03 : Fysiikka	Tässä on päättöarvosanat, joita teille ajattelin antaa. Teillä ei tietenkään ole tiedossa 9. luokan arvosanoja. Lähettäkää minulle viestiä, jos kaipaatte perusteluita arvosanalle. Arvosanoissa on toisaalta painotettu 9. luokan osaamista ja toisaalta otettu huomioon, että 8. luokalla on hieman enemmän fysiikkaa kuin 9. luokalla.	10	
to 15.4.2021	ma 12.4.2021	Kansantautiesitelmä : Te-03.C Te-03 : Terveystieto		10-	Hyvät diat, ajoittain oma kerronta voisi olla selkeämpää.
	pe 9.4.2021	Einheit 12 & 13 : vSaa2-07.CDE vSaa2-07 : Saksa, A2	Kpl 12A, 12B, 13A sekä 13B (opiskele tekstikirjasta tekstit+sanastot hyvin) Rakenteet: -rektioverbit s. 188-192 -pronominaaliadverbit s. 194 -adjektiivien heikko ja vahva taiputus s. 207-208 sekä 209-210		
	ti 6.4.2021	Sanakoe 13B : vSaa2-07.CDE vSaa2-07 : Saksa, A2			
pe 2.4.2021	pe 2.4.2021	Biologian arvosana : Bi-03.C Bi-03 : Biologia	Tämä ei ole vielä päättöarvosana, vaan kuvaa 9.-luokan osaamista.	10	
pe 2.4.2021	ke 31.3.2021	Fy-03.C2 Fy-03 : Fysiikka	Kappaleet 31-35 ja pluskappale	10-	
	pe 26.3.2021	Ueev-03.C Ueev-03 : Evankelisluterilainen uskonto	Kirjasta kappaleet 1-3		
pe 2.4.2021	to 25.3.2021	KOE (parikoe) : Bi-03.C Bi-03 : Biologia	Lisääntyminen, perinnöllisyys ja evoluutio Luku 10.1 Sukuelinten rakenne ja toiminta (+sukuelinten rakenne) Luku 10.2 Hedelmöityksestä synnytykseen Luku 11.1 Perintötekijät Luku 11.2 Ympäristötekijät vaikuttavat ominaisuuksiin Luku 12.2 periytyminen Luku 14.1 Evoluution periaatteet	10-	
la 27.3.2021	ti 23.3.2021	Essee : Te-03.C Te-03 : Terveystieto	Essee stressistä tai päihteistä. Lyhyt palaute löytyy teams-alustalta!	10	

Katsaus päättöarvioinnin uudistettuihin kriteereihin

Teemaa käsitellään tarkemmin
oppiainekohtaisissa koulutuksissa

Päättöarvioinnin kriteerityön periaatteita

- Opetussuunnitelman perusteisiin ei ole tehty muutoksia oppiaineiden opetuksen tavoitteisiin eikä keskeisiin sisältöalueisiin vuosiluokilla 7–9
- Päättöarvioinnin kriteerit on muodostettu olemassa olevien opetuksen tavoitteiden, arvioinnin kohteen sekä oppiaineiden keskeisten sisältöjen pohjalta
- Opetuksen tavoitteista johdettuja oppimisen tavoitteita ei vuosiluokkaisteta, hyödynnetään päättöarvosanaa muodostettaessa

Biologian
esimerkki

- T8 opastaa oppilasta käyttämään biologian tutkimusvälineistöä sekä tieto- ja viestintäteknologiaa.

- Oppilas oppii käyttämään biologista tutkimusvälineistöä.
- Oppilas oppii hyödyntämään tieto- ja viestintäteknologiaa ja erilaisia tietolähteitä biologian opiskelussa.

- Biologisen tutkimusvälineistön, teknologian ja tiedon käyttö.

- A5: Oppilas osallistuu opetukseen laboratorioissa ja maastossa.
- Oppilas käyttää joitakin biologian tutkimusvälineitä ohjattuna.
- Oppilas hakee biologista tietoa erilaisista tietolähteistä ohjatusti.

Opetuksen
tavoitteet

Opetuksen
tavoitteista johdetut
oppimisen tavoitteet

Arvioinnin
kohde

Osaamisen kuvaukset
(kriteerit) arvosanoille
5, 7, 8 ja 9

Opettajalle

Oppilaalle

Opettajalle
ja oppilaalle

Oppilaan
osaaminen

Oppilaan oppimisen ja osaamisen arviointi elämäkatsomustiedossa vuosiluokilla 7–9

Voi hyödyntää myös opetuksen
ja arvioinnin suunnittelussa

Osaamisen kuvaukset eli kriteerit

Kohde

Oppi
misen
tavoit
teet

Opetuksen
tavoitteet

T8 ohjata oppilasta huomaamaan eettisiä ulottuvuuksia elämästään ja ympäristöstään sekä kehittämään eettistä ajatteluaan	S2, S3	Oppilas oppii tunnistamaan eettisiä ulottuvuuksia elämästään ja ympäristöstään sekä kehittää eettistä ajatteluaan.	Eettisen ajattelun taidot	Oppilas tunnistaa joistain teoista eettisen ulottuvuuden, kuten onko teko oikein, väärin vai ei kumppakaan.	Oppilas osaa tunnistaa eettisiä käsitteitä (kuten arvo, velvollisuus, oikeus, vapaus, vastuu, tasa-arvo ja reiluus). Oppilas osaa perustella eettisiä näkemyksiään.	Oppilas osaa käyttää eettistä käsitteistöä sekä tulkita ja soveltaa sitä. Oppilas osaa perustella eettisiä näkemyksiään johdonmukaisesti.	Oppilas osaa käyttää monipuolisesti eettisiä käsitteitä sekä tulkita ja soveltaa niitä perustellusti omassa ajattelussaan.
T9 innostaa oppilasta pohtimaan omien valintojensa vaikutusta kestävään tulevaisuuteen paikallisesti ja globaalisti	S1, S2, S3	Oppilas oppii pohtimaan ja ymmärtämään omien valintojen vaikutusta kestävään tulevaisuuteen paikallisesti ja globaalisti.	Kestävän elämäntavan periaatteiden tunteminen	Oppilas tunnistaa jonkin kestävän tulevaisuuden edellytyksen. Oppilas osaa kertoa, että omat teot voivat vaikuttaa tulevaisuuteen.	Oppilas osaa antaa esimerkkejä kestävän tulevaisuuden edellytyksistä. Oppilas ymmärtää, että omat teot voivat vaikuttaa tulevaisuuteen paikallisesti ja globaalisti (kuten kierrätyksen, kulutusvalintojen sekä	Oppilas osaa nimetä keskeisiä luonnon ja yhteiskunnan kestävään tulevaisuuteen liittyviä edellytyksiä ja tarkastella kestävän elämäntavan merkitystä tulevaisuudelle. Oppilas tuntee keinoja vaikuttaa paikallisesti ja globaalisti.	Oppilas osaa eritellä keskeisiä luonnon ja yhteiskunnan kestävään tulevaisuuteen liittyviä edellytyksiä sekä kuvailla ja arvioida keinoja vaikuttaa tulevaisuuden ongelmiin paikallisesti ja globaalisti.

Andersonin ja Kratwohlin taksonomiataulukon ideaa taustalla

	Muistaa	Ymmärtää	Soveltaa	Analysoida	Arvioida	Luoda
Faktatieto	T1: ...Oppilas nimeää kartalta valtameret ja maanosat. (A5) T1: ... kuten soveltaa kohteiden sijaintia ja nimistöä maantieteellisten ilmiöiden kuvailussa ja selittämisessä. (A9) T11: Oppilas vertailee ja arvioi eri osallistumisen ja vaikuttamisen tapoja lähiympäristöön, globaaleihin ilmiöihin ja alueellisiin kehityskysymyksiin (A9)					
Käsitetieto						
Menetelmä-tieto						
Metakogni-tiivinen tieto						

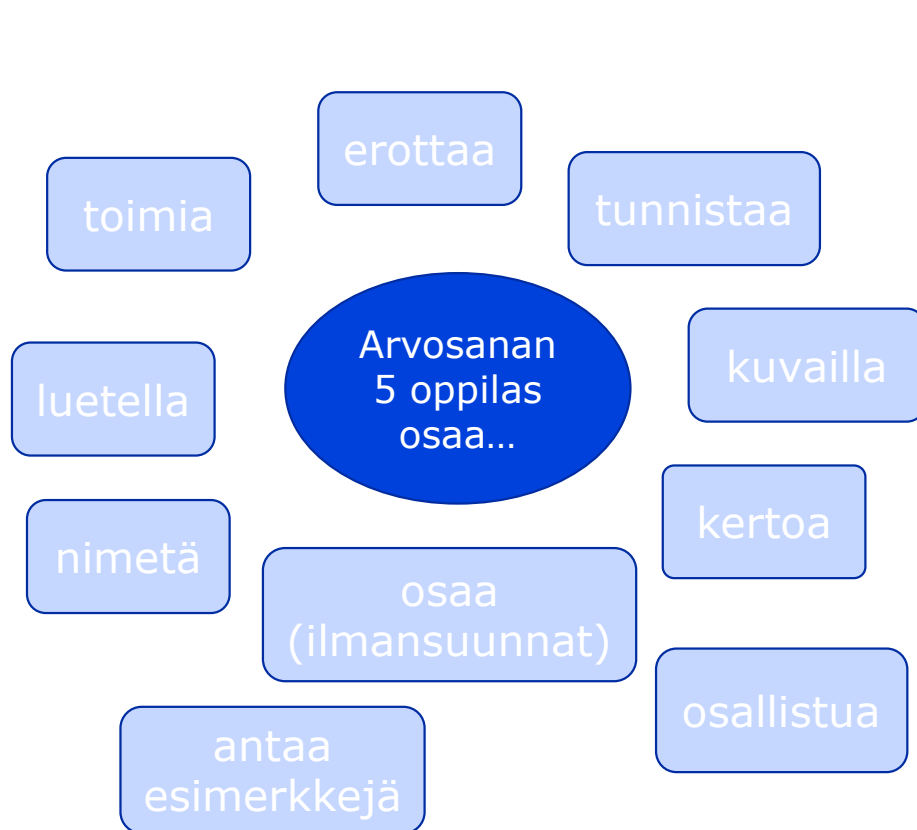
Oppiminen

Maantiedon
esimerkki

"maantieteellinen
tieto ja ymmärrys"
(T1-T4)

Erityisesti
"maantieteelliset
taidot" (T5-T11)
ovat kumuloituvia,
kohdistuvat
korkeampiin
ajattelun ja tiedon
tasoihin

Esimerkkejä maantiedon kriteereissä käytetyistä verbeistä

Päätösarvosanan korottaminen sekä arvioinnin uusiminen ja oikaisu

Päätöarvosanan korottaminen

Oppiaineen oppimäärän hyväksyttyä päätöarvosanaa ei voi korottaa, paitsi seuraavissa tapauksissa:

- yhteiseen oppiaineeseen liittyvässä sanallisesti arvioitavassa valinnaisessa aineessa (1 vvt) osoitetulla osaamisella. Tämä korottamisen periaate tulee kirjata paikalliseen opetussuunnitelmaan.
- lisäopetuksessa tai erityisessä tutkinnossa päättötodistuksen saamisen jälkeen.

Jos kyseessä on oppiaineen oppimäärän **hylätty suoritus**, jolloin päättötodistusta ei voida antaa, tulee oppilaalle varata mahdollisuus opetukseen osallistumatta korottaa saamansa hylätty arvosana.

Arvioinnin uusiminen ja oikaisu

Oppilaalla on mahdollisuus myös **arvioinnin uusimiseen ja oikaisuun**. Tämä koskee päättöarviointia sekä opinnoissa etenemistä ja vuosiluokalle jättämistä koskevaa päätöstä. Pyyntö arvioinnin uusimisesta osoitetaan koululle ja huoltajan on tehtävä se kahden kuukauden kuluessa tiedon saamisesta. Uudesta arvioinnista päättävät koulun rehtori ja oppilaan opettajat yhdessä.

**Taide- ja taitoaineiden
päättöarviointi**

**Valinnaisten aineiden arviointi
vuosiluokilla 7-9**

Taide- ja taitoaineiden valinnaiset ja valinnaiset aineet tuntijaossa

Tuntijakoasetus 2012

<https://minedu.fi/documents/1410845/4123068/Perusopetuksen-tuntijako-Valtioneuvoston-asetus-28.6.2012.pdf/8c904085-afa3-46c0-9edc-12bc3eef52bf>

Tuntijakoasetus 2018

<https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2018/20180793>

Aine	Vuosi	1	2	3	4	5	6	7	8	9	Yht.
Äidinkieli ja kirjallisuus		14			18				10		42
A1-kieli ¹		2			9				7		18
B1-kieli							2		4		6
Matematiikka		6			15				11		32
Ympäristöoppi		4			10						
Biologia ja maantieto ²									7		
Fysiikka ja kemia ²									7		
Terveystieto ²									3		
<i>Ympäristö- ja luonnontietoaineet yhteensä</i>					14				17		31
Uskonto/Elämäntutkimustieto		2			5				3		10
Historia ja yhteiskuntaoppi ³					5				7		12
Musiikki		2			4				2		8
Kuvataide		2			5				2		9
Käsityö		4			5				2		11
Liikunta		4			9				7		20
Kotitalous									3		3
Taide- ja taitoaineiden valinnaiset					6				5		11
<i>Taide- ja taitoaineet yhteensä</i>											62
Oppilaanohjaus									2		2
Valinnaiset aineet						9					9
Vähimmäistuntimäärä yhteensä											224
(Vapaaehtoinen A2-kieli) ⁴							(12)				(12)
(Vapaaehtoinen B2-kieli) ⁴									(4)		(4)

Taide- ja taitoaineet ja valinnaiset aineet

Luku 12.1 ja 12.2 (POPS 2014)

Taide- ja taitoaineiden oppimäärä perusopetuksessa vuosiluokilla 1–9

Kaikille yhteiset taide- ja taitoaineet

- musiikki, kuvataide, käsityö, liikunta, kotitalous
- Yhteensä vähintään 51 vvt

Taide- ja taitoaineiden valinnaiset tunnit

6 vvt vuosiluokilla 1–6

5 vvt vuosiluokilla 7–9

Valinnaisten aineiden oppimäärä, vähintään 9 vvt vuosiluokilla 1–9

Syventävät valinnaiset aineet

- syventävät, laajentavat yhteisten oppiaineiden sisältöjä
- nimi esim. Lempeästi leipoen, Bändisoittaminen, Digikuvaus, Tuunaten ja hitsaten

Soveltavat valinnaiset aineet

- voivat sisältää aineksia useasta eri oppiaineesta tai laaja-alaisen osaamisen eri osa-alueista
- nimi esim. Tukioppilastoiminta, Kalastusta itsetehdyillä vaapuilla

Taide ja taitoaineiden oppimäärien arviointi

- Taide- ja taitoaineiden valinnaiset tunnit **ovat osa** yhteisinä oppiaineina opetettavien taide- ja taitoaineiden oppimäärää ja ne myös arvioidaan osana tätä opetusta
 - oppilas **saa yhden arvosanan** kustakin taide- ja taitoaineesta kaikilla niillä vuosiluokilla, joilla hän niitä opiskelee eli taide- ja taitoaineiden valinnaisista tunneista tarjotuista ja suoritetuista opinnoista ei tule erillistä arviota todistukseen
- Päättöarviointi tehdään siinä vaiheessa vuosiluokilla 7–9, kun kunkin taide- ja taitoaineen koko oppimäärä, sisältäen myös mahdolliset valinnaiset taide- ja taitoaineiden tunnit, on opiskeltu.
- Päättötodistukseen merkitään oppilaan suorittama vuosiviikkotuntimäärä vuosiluokilla 7–9.

Valinnaisten aineiden arviointi

- **Valinnaiset aineita voivat olla**
 - oppiaineisiin liittyviä **syventäviä** valinnaisia aineita
 - **soveltavia** valinnaisia aineita
- **Valinnaiset aineet, jotka muodostavat yhtenäisen, vähintään 2 vuosiviikkotunnin (vvt) oppimäärän vuosiluokilla 4-9, arvioidaan numeerisesti.**
- **Oppimäärältään alle 2 vuosiviikkotuntia käsittävät valinnaiset aineet arvioidaan sanallisesti**
 - Sanallisesti arvioitavista valinnaisista aineista merkitään todistukseen vuosiviikkotuntimäärä sekä merkintä **"hyväksytty"**.
 - Mikäli sanallisesti arvioitu valinnainen aine katsotaan jonkin yhteisen oppiaineen **syventäviksi opinnoiksi**, sen **suoritus voi korottaa** ko. oppiaineen arvosanaa.
 - Korottamismahdollisuus tulee kirjata paikalliseen opetussuunnitelmaan, jotta periaatteet ja menettelyt ovat yhdenmukaisia.

Valinnaiset aineet päättötodistuksessa

- Numeroin arvioitavista valinnaisista aineista merkitään todistukseen nimi, vuosiviikkotuntimäärä ja arvosana.
- Sanallisesti arvioitavista valinnaisista aineista merkitään ”hyväksytty”.
- Kaikki yhteisiin oppiaineisiin liittyvät oppilaan suorittamat valinnaiset aineet (syventävät valinnaiset aineet) merkitään päättötodistukseen kyseisen oppiaineen alle.
- Valinnaiset aineet (soveltavat valinnaiset aineet), jotka eivät liity mihinkään yhteiseen oppiaineeseen, merkitään todistukseen otsikon ”Soveltavat valinnaiset aineet” alle.
- Mikäli oppilas vaihtaa valinnaisen aineen toiseen, merkitään päättötodistukseen kesken jääneen valinnaisaineen kohdalle numeroarvosana tai ”osallistunut”, ja uudesta ”hyväksytty” tai numeroarvosana riippuen vuosiviikkotuntimäärästä

PERUSOPETUKSEN PÄÄTTÖTODISTUS

Opetuksen järjestäjän ja koulun nimi
Oppilaan koko nimi ja henkilötunnus
Todistuksen antamispäivä

Taide- ja taitoaineiden vähimmäisvuosiviikkotunnit ja taide- ja taitoaineiden valinnaiset tunnit: yhteensä 21 vuosiviikkotuntia vuosiluokilla 7-9.

Oppilaan opinto-ohjelma

Laajuus

Arvio

Äidinkieli ja kirjallisuus

Suomen kieli ja kirjallisuus

x vvt

9 kiitettävä

Toinen kotimainen kieli

Ruotsi (B1- oppimäärä)

x vvt

8 hyvä

Vieras kieli

Englanti (A1-oppimäärä)

x vvt

10 erinomainen

Ranska (A2-oppimäärä)

x vvt

8 hyvä

Matematiikka

x vvt

9 kiitettävä

Maantieto

x vvt

5 välttävä

Biologia

x vvt

6 kohtalainen*

Fysiikka

x vvt

6 kohtalainen

Kemia

x vvt

7 tyydyttävä

Terveystieto

x vvt

9 kiitettävä

Uskonto/elämäkatsomustieto

x vvt

8 hyvä

Historia

x vvt

7 tyydyttävä

Yhteiskuntaoppi

x vvt

8 hyvä

Musiikki

x vvt

10 erinomainen

Bändisoittaminen

1 vvt

hyväksytty

Kuvataide

x vvt

9 kiitettävä

Kuvataiteen syventävä valinnainen

2 vvt

8 hyvä

Käsityö

x vvt

7 tyydyttävä

Syventävä tekstiilityö

2vvt

9 kiitettävä

Hitsaten ja tuunaten

1vvt

hyväksytty

Liikunta

xvvt

10 erinomainen

Kotitalous

xvvt

9 kiitettävä

Soveltavat valinnaiset aineet

Tieto- ja viestintäteknologia	1 vvt	hyväksytty	Kesken jäänyt valinnainen aine
Kestävä kehitys	1 vvt	hyväksytty	
Draama	1 vvt	osallistunut	
Kalastusta itsetehdyillä vaapuilla	1 vvt	hyväksytty	

Oppilaan opinto-ohjelmaan on kuulunut oppilaanohjausta ja työelämään tutustumista.

Lisätietoja:

Soveltava valinnainen aine (esim. kahden oppiaineen yhteinen (ks+bg))

Oppilas on opiskellut tähdellä (*) merkityt oppiaineet yksilöllistetyn oppimäärän mukaan.

Oppilas on opiskellut A-ruotsia kielikylpykielenä kaksikielisessä opetuksessa/Oppilas on opiskellut A-englantia kohdekielenä kaksikielisessä opetuksessa.

Koulun opetuskieli

Arviointiasteikko: 5 välttävä, 6 kohtalainen, 7 tyydyttävä, 8 hyvä, 9 kiitettävä, 10 erinomainen

Todistus on Opetushallituksen 10.2.2020 hyväksymien perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden mukainen.

Perusopetuksen oppimäärä sijoittuu tasolle kaksi kansallisessa tutkintojen ja muiden osaamiskokonaisuuksien viitekehityksessä ja eurooppalaisessa tutkintojen viitekehityksessä.

Rehtorin allekirjoitus

Vuosiviikkotunnit koostuvat kaikille yhteisistä käsityön vähimmäistunneista ja taide- ja taitoaineiden valinnaisista tunneista

Syventävällä valinnaisella aineella voi olla kuvaava, emoineeseen liittyvä nimi

Syventävä valinnainen aine, alle 2 vvt, arvioidaan sanallisesti – voi korottaa päättöarvosanaa; oltava määräys paikallisessa ops:ssa

Lisäopetuksessa (ns. 10. lk) käytettäviin todistuksiin merkitään

- todistuksen nimi
- opetuksen järjestäjän ja koulun nimi
- opiskelijan nimi ja henkilötunnus
- lukuvuosi ja todistuksen antamispäivämäärä
- rehtorin allekirjoitus
- maininta, että todistus on Opetushallituksen 10.2.2020 hyväksymien perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden mukainen.
- Arviota opiskelijan käyttäytymisestä ei merkitä todistuksiin.
- Mikäli osa opiskelijan opinnoista on tapahtunut muussa oppilaitoksessa, työpaikalla tai työpaikkaan rinnastettavassa muussa paikassa, tulee siitä tehdä merkintä todistuksiin.

Todistus koko lisäopetuksen suorittamisesta

- Lisäopetuksen aikana suoritettut opinnot -kohtaan:
 - opiskelijan opinto-ohjelma ja oppiaineittain tai aineryhmittäin arvio kaikista lisäopetuksessa suoritetuista opinnoista
 - perusopetuksen yhteiset ja valinnaiset oppiaineet, jotka opiskelija on suorittanut hyväksytysti lisäopetuksen aikana, mutta joissa hän ei ole korottanut perusopetuksen päättötodistuksessa saamaansa arvosanaa
- Tarvittaessa erikseen kohta Perusopetuksen päättöarvosanojen korottaminen:
 - Jos opiskelijan lisäopetuksessa saama uusi arvosana perusopetuksen yhteisissä tai valinnaisissa oppiaineissa on korkeampi kuin perusopetuksen päättöarvosana, se merkitään tähän.

Lisäopetuksen todistuksen liitteet

- Opiskelija saa pyynnöstä todistuksen liitteen, jossa arvioidaan hänen työskentelyään ja käyttäytymistään lisäopetuksessa.
- Todistuksen liitteenä voi olla myös
 - tarkempia tietoja oppilaan opinto-ohjelmasta ja opinnoissa menestymisestä
 - seloste muissa oppilaitoksissa suoritetuista opinnoista
 - arvio työpaikalla tapahtuneesta oppimisesta sekä kuvaus opiskelijan työtehtävistä
 - seloste opiskelijan harrastuksista
 - Liitteestä ei tule merkintää todistukseen.

Muutamia huomioita päättöarviointiin

Arvio oppilaan käyttäytymisestä: sanallinen arvio ja numeroarvosana todistuksissa

Vuosiluokat 1–3

- Mahdollinen numeroarviointi lukuvuositolistuksissa ja mahdollisissa välitolistuksissa
- Jos käyttäytymisestä annetaan **kuvaileva** sanallinen arvio, se tulee antaa todistuksen liitteellä.
- Myös numeroarvosanaa täydentävä sanallinen käyttäytymisen arvio annetaan todistuksen liitteellä.

Vuosiluokat 4–8

- Numeroarviointi lukuvuositolistuksissa ja mahdollisissa välitolistuksissa
- Numeroarvosanaa täydentävä sanallinen käyttäytymisen arvio annetaan todistuksen liitteellä.

Vuosiluokat 1–8

- Käyttäytymisen sanallista arviota koskevasta liitteestä merkitään tieto todistuksen lisätietoihin.

Vuosiluokka 9

- Käyttäytymisestä annettu numeroarvosana merkitään **mahdolliseen välitolistukseen**.
- **Arviota oppilaan käyttäytymisestä ei merkitä 9. vuosiluokalla jatko-opintoihin hakeutumista varten tarvittaessa annettavaan välitolistukseen.**
- **Arviota oppilaan käyttäytymisestä ei merkitä päättötolistukseen. Päättötolistukseen voi kuulua liitteitä, esimerkiksi arvio oppilaan käyttäytymisestä. Päättötolistuksen liitteistä ei tule mainintaa päättötolistukseen.**

Erityistä tukea saavan oppilaan päättöarviointi

- **Jos erityistä tukea saava oppilas opiskelee oppiaineen yleisen oppimäärän mukaisesti**
 - suoriutumista arvioidaan suhteessa yleisen oppimäärän tavoitteisiin käyttäen päättöarvioinnin kriteereitä
- **Oppimäärän yksilöllistäminen tehdään vasta silloin**
 - kun oppilas ei annetusta tuesta huolimatta näytä saavuttavan arvosanan 5 edellyttämää osaamisen tasoa
- **Jos oppilas opiskelee oppiaineen yksilöllistetyn oppimäärän mukaan**
 - suoriutumista arvioidaan HOJKSissa määriteltujen yksilöllisten tavoitteiden mukaan
 - arviointi ei tällöin perustu päättöarvioinnin kriteereihin
- **Yksilöllistettyjen oppimäärien mukaisesti opiskelluissa oppiaineissa voidaan käyttää numeroarvioinnin sijaista sanallista arviota myös päättöarvioinnissa.**

Kysymys

..."luokkani oppilaat ovat koulupudokkaita, joiden akateemisissa taidoissa ei ole ongelmia, mutta jotka ovat jättäytyneet pois koulusta pääasiassa sosiaalisen ahdistuneisuuden takia. Heistä monen kirjallinen tuottaminen on kiitettävää, mutta suusanalliseen tuottamiseen he eivät pysty. Moni ei kykene olemaan edes samassa tilassa vertaisten kanssa. Yksi on mutisti, eikä puhu edes koulun aikuisille".

- Arvioinnin periaate: Arvioiti on monipuolista - Oppilaalle tulee tarjota mahdollisuuksiaan osoittaa osaamistaan eri tavoin
 - **(yleiset tavoitteet)** painoalueittain opiskelu, kompensatioperiaate (tehostettu tuki / oppimissuunnitelma tai erityinen tuki /HOJKS)
 - **(yksilölliset tavoitteet)** erityinen tuki/HOJKS: oppimäärän yksilöllistäminen, henkilökohtaiset tavoitteet, riittävän vaativat, arviointi niiden mukaisesti: *-numero tai sanallinen arviointi paikallisesti päätetyn mukaisesti
 - **Oppimäärästä vapauttaminen**, päätös PoL 18§
- *Tarkoittaako, että jos oppilaalla on diagnoosi ja halutaan eriyttää arvioinnissa, niin se oppiaine pitää yksilöllistää? Kyllä*

Huomioitavaa maahanmuuttotaustaisten oppilaiden arvioinnissa

- **sanallista arviota** voidaan edelleen käyttää **päättöarviointia lukuun ottamatta** myös niiden oppilaiden arvioinnissa, joiden äidinkieli on muu kuin opetuksessa käytettävä kieli
- oppilaan lukuvuositodistuksessa voi siten olla sekä sanallisia arvioita että numeroarviointia
- arvioinnin *monipuolisuus* painottuu arvioitaessa oppilasta, jonka äidinkieli on muu kuin koulun opetuskieli
- *Arvioinnissa tulee ottaa huomioon oppilaan kielitaidon taso koulun opetuskielessä sekä arvioinnin kohteena olevan oppiaineen tiedonalan kielessä.* (6.2. Arvioinnin yleiset periaatteet)

Mitä tämä tarkoittaa? Sitä, että

- tulee miettiä, mikä osuus kielellä on osaamisen osoittamisessa
- on huolehdittava siitä, että on opetettu se, mitä arvioidaan

Arviointi oppilaan ollessa estynyt osallistumaan opetukseen

- Sairaus saattaa kokonaan estää oppilaan opiskelun kotona tai esimerkiksi sairaalakoulussa, jolloin oppilaalle ei kerry opintosuorituksia. Myös erilaisten näyttöjen antaminen voi tuolloin olla mahdotonta tai vaikeaa. On esimerkiksi tapauksia, joissa oppilas on ollut sairaana suuren osan syyslukukaudesta.
- Tällöin voidaan pitää kohtuuttomana arvioida oppilasta lukukauden päätteeksi samalla tavoin kuin muita oppilaita. Sen seurauksena myös oppiaineen arvioinnissa voidaan menetellä toisin ja jättää esimerkiksi todistusarvosana antamatta. Asiasta tehdään hallintopäätös. (PoL 18 §)
- Ensisijaisena menettelynä niin lyhytkestoisemmassa kuin pidemmässäkin sairaudessa on aina erilaisin järjestelyin turvata oppilaan mahdollisuus osallistua opetukseen.

Julkaisuja

Kansallinen koulutuksen arviointikeskus (KARVI)

- OPS kehittämistyön kompassina: Esi- ja perusopetuksen opetussuunnitelmien perusteiden 2014 toimeenpanon arviointi (2021) <https://karvi.fi/publication/ops-kehittamistyon-kompassina-esi-ja-perusopetuksen-opetussuunnitelmien-perusteiden-2014-toimeenpanon-arviointi/>
- Näkymiä OPS-matkan varrelta – Esi- ja perusopetuksen opetussuunnitelmien perusteiden 2014 toimeenpanon arviointi (2020) <https://karvi.fi/publication/nakymia-ops-matkan-varrelta-esi-ja-perusopetuksen-opetussuunnitelmien-perusteiden-2014-toimeenpanon-arviointi/>
- Perusopetuksen päättöarvioinnin kriteereiden toimivuuden arviointi (2020) <https://karvi.fi/publication/perusopetuksen-paattoarvioinnin-kriteereiden-toimivuuden-arviointi/>
- ”Että tietää missä on menossa” – Oppimisen ja osaamisen arviointi perusopetuksessa ja lukiokoulutuksessa (2019) <https://karvi.fi/publication/etta-tietaa-missa-on-menossa-oppimisen-ja-osaamisen-arviointi-perusopetuksessa-ja-lukiokoulutuksessa/>
- OPS-työn askeleita – Esi- ja perusopetuksen opetussuunnitelmien perusteiden 2014 toimeenpanon arviointi (2019) <https://karvi.fi/publication/ops-tyon-askeleita-esi-ja-perusopetuksen-opetussuunnitelmien-perusteiden-2014-toimeenpanon-arviointi/>

Perusopetuksen arviointi uudistuu -sivut oph.fi-palvelussa

<https://www.oph.fi/fi/oppimisen-ja-osaamisen-arviointi-perusopetuksessa>

- Uudistettu arviointiluku 6
- Uudet päättöarvioinnin kriteerit
- Tukea arviointityöhön sekä UKK

OPETUSHALLITUS
UTBILONNOSTYKSEEN

Hae sisällöstä 🔍 Suomeksi

Ajankohtaista Palvelut **Koulutus ja tutkinnot** Kehittäminen ja kansainvälisyys Tilastot ja julkaisut Tietoa

Etusivu Koulutus ja tutkinnot Perusopetus

Perusopetus

Perusopetus tukee oppilaiden kasvua ihmisinä ja yhteiskunnan jäseninä sekä opettaa tarpeellisia tietoja ja taitoja. Perusopetus tuottaa kaikille saman jatko-opintokelpoisuuden ja se on maksutonta. Peruskoulussa on vuosiluokat 1–9, ja se on tarkoitettu koko 7–16-vuotiaiden ikäluokalle.

Jaa 📧 📷 📺

Opetussuunnitelman perusteet antavat yhtenäisen pohjan paikallisille opetussuunnitelmille ja siten vahvistavat koulutuksen tasa-arvoa koko maassa. Kuntien ja koulujen omat opetussuunnitelmat ohjaavat opetusta ja koulutyötä tarkemmin ja ottavat huomioon paikalliset tarpeet ja näkökulmat.

Oppimisen ja osaamisen arviointi perusopetuksessa
WWW.OPH.FI

Tietoa perusopetuksen arvioinnista. Tutustu uudistuvaan oppilaan oppimisen ja osaamisen arviointiin.

**Kiitos
mielenkiinnostanne!**

perusopetus@arviointi.fi